

Temeljem članka 58. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi Školski

odbor Osnovne škole Pučišća na sjednici održanoj 26.6.2017. godine donosi

ETIČKI KODEKS OŠ PUČIŠĆA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etički kodeks sadržava moralna načela i načela profesionalne etike prema kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ponašati učitelji i drugi radnici Osnovne škole Pučišća (u daljnjem tekstu: Škola).

Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se i na druge osobe koje nisu radnici Škole, ali sudjeluju u radu i djelovanju Škole, ako i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati sa Školom.

Etički kodeks sastoji se od standarda ponašanja prilagođenih potrebama Škole i njenih djelatnika uzimajući u obzir načela čuvanja dostojanstva i ugleda Škole, učitelja i učenika.

Etički kodeks Škole se ostvaruje na sljedećim načelima:

- načelo moralnog ponašanja u Školi i izvan Škole i
- načelo moralnoga ponašanja u nastavnom procesu

Članak 2.

Svrha donošenja ovoga Etičkog kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih odgovornu i osjetljivu učiteljsku djelatnost u najširem smislu. Provođenje odredbi ovoga Etičkog kodeksa odnosi se i na učenike u cilju prihvaćanja etičkih normi u budućem životu i radu. Poštivanje kodeksa pridonijet će povećanju ugleda učiteljskog poziva u bližem i širem okruženju, odnosno u društvu u cjelini.

Promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom kodeksu obveza je svih učitelja i radnika Škole kao i svih tijela koja se formiraju u Školi.

Škola će promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti u procesu odgoja i obrazovanja te u svim društvenim odnosima. U skladu s tim uvjerenjima od svih učitelja očekuje poštivanje sljedećih vrijednosti: poštenja, pravednosti, vjerodostojnosti, odgovornosti, međusobnoga poštivanja članova zajednice u svim društvenim odnosima.

Cilj je Etičkoga kodeksa stvaranje ozračja u kojem je svim osobama zajamčen razvoj u skladu s njihovim interesima, mogućnostima i slobodama, u stupnju u kojem to ne ograničava slobodu drugih osoba.

Članak 3.

Pojedini izrazi iz ovoga Kodeksa imaju sljedeće značenje:

1. «Radnici Škole» izraz označava sve osobe koje rade u Školi, neovisno o vrsti i trajanju ugovora na temelju kojega ostvaruju prava i obveze u Školi;
2. „učitelj“ uključuje sve stručno osposobljene osobe za poučavanje i odgojno-obrazovni rad, bez obzira na stručno zvanje te na vrstu i trajanje ugovora na temelju kojega održavaju nastavu;
3. „učenik“ uključuje sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji je formalno upisan u osnovnu školu i sudjeluje u odgojno-obrazovnom procesu.

II. TEMELJNA NAČELA I PRAVILA

Načelo uživanja i poštivanja ljudskih prava

Članak 4.

Škola svakom svom djelatniku i učeniku mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar Škole te zahtijevati poštivanje prava koja su drugima zajamčena Ustavom i zakonima Republike Hrvatske.

Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe

Članak 5.

Svi djelatnici Škole trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo.

Svim djelatnicima i učenicima Škole mora biti osigurano pravo na privatnost.

Načelo autonomije nastavnog rada

Članak 6.

Svi učitelji Škole imaju pravo autonomno djelovati u granicama svoga statusa, u skladu s recentnim spoznajama pedagoških znanosti povezano s ciljevima ostvarivanja odgojno-obrazovnim zadaćama i pozitivnim zakonskim propisima. Svim djelatnicima zajamčeno je pravo na profesionalni razvoj i kvalitetno usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u skladu s mogućnostima Škole, a u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo druge osobe.

Svi djelatnici i učenici imaju obveze i odgovornosti prema drugima ponašajući se pošteno, iskreno i nepristrano uz prihvaćanje kriterija izvrsnosti u svim domenama, a radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 7.

Svaki djelatnik i učenik Škole obavezan je ponašati se u skladu s načelom jednakosti i pravednosti te nenasilnog rješavanja problema koje isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Učitelji Škole ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju neobjektivnim prosudbama.

Pravo na slobodu mišljenja i izražavanja

Članak 8.

Škola kroz nastavu promiče ljudska prava, podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima života i rada.

Načelo profesionalnosti

Članak 9.

Od učitelja se očekuje da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema učenicima, kolegama i ostalim djelatnicima Škole.

Obveza je učitelja Škole poštivanje kriterija stručnosti i izvrsnosti. U skladu s time permanentno se stručno usavršavaju kako bi postigli izvrsnost u svom području te temeljili profesionalne i etičke prosudbe na činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste.

Svi učitelji i djelatnici Škole trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima, podržavati inovativnost, timski rad i razmjenu iskustava prilikom učenja i poučavanja; usmjeravati mlađe kolege i ustrajavati na učinkovitoj uporabi školskih resursa. Od svih učitelja, učenika i djelatnika Škole očekuje se profesionalno djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvanškolskim djelatnostima koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama u Školi niti štetiti tim obvezama i ugledu Škole. Verbalna i neverbalna komunikacija učitelja, djelatnika i učenika treba biti uljudena i usklađena sa zadaćama i ulogom svakog pojedinca u ostvarivanju edukativnih ciljeva i zadaća.

Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka

Članak 10.

Od svih učitelja i djelatnika Škole očekuje se poštovanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obveza. Škola je obvezna osigurati učiteljima pristup svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza. U svim postupcima koji se odnose na ostvarenje načela i pravila iz Etičkog kodeksa, učiteljima i djelatnicima Škole treba osigurati mogućnost sudjelovanja u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente te ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima koji se nalaze u istom ili usporedivom položaju. U svakome slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Etičkog kodeksa, učitelji i djelatnici Škole obvezni su nastojati da se sporna pitanja najprije riješe unutar sredine u kojoj je do povrede došlo ili kod mjerodavnih tijela Škole, u skladu s odredbama glave IV. i V. Ovoga Etičkog kodeksa. Obračanje tijelima izvan Škole treba ograničiti na slučajeve u kojima je to primjereno i nužno.

Nadležna tijela Škole dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povreda Etičkog kodeksa. U tu svrhu trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja djelatnika Škole.

III. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Diskriminacija

Članak 11.

U skladu s načelima iz ovoga Etičkog kodeksa, nedopustiv je bilo koji oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.

Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja trebaju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te rezultati u radu.

Uznemirivanje

Članak 12.

Zabranjeno je bilo kakvo uznemirivanje između djelatnika Škole. Uznemirivanjem se smatra neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi kojem je cilj ili koje stvarno znači povredu osobnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života. Uznemirivanjem se smatra svaki čin, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Neprihvatljivo je bilo kakvo spolno uznemirivanje. Spolno uznemirivanje specifičan je oblik uznemirivanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje imaju spolne konotacije, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje s pozicije autoriteta.

Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemirivanje koje je počinio djelatnik Škole. Na osobu koja je odbila uznemirivanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti pritisak.

Predrasude

Članak 13.

Svi djelatnici Škole trebaju biti objektivni, moralno se ponašati, te odgovorno i profesionalno raditi, ne dopuštajući da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u obavljanju profesionalne djelatnosti.

IV. ETIČKA PRAVILA U ODGOJNO OBRAZOVNOM RADU

Profesionalne dužnosti u nastavnom radu

Članak 14.

Svi djelatnici Škole koji sudjeluju u nastavnom radu u imaju sljedeće obveze:

1. osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost nastavnoga sadržaja u okviru nastavnoga područja ili predmeta
2. obrađivati sve teme na otvoren, pošten i profesionalan način;
3. pridonositi intelektualnom razvoju učenika unutar svoga predmeta ili područja, poticati učeničku aktivnost i njihovo kritičko i argumentirano mišljenje;
4. osigurati učenicima valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno i javno vrednovanje;
5. uvažavati i prihvaćati učenika s različitim sposobnostima i interesima te im omogućavati intelektualni, emocionalni i moralni razvoja;
6. obazrivo postupati s informacijama o učenicima koje su povjerljiva sadržaja u cilju zaštite privatnosti učenika. Potrebno je osigurati tajnost onih podataka koji bi zbog nekompetentne interpretacije učeniku mogla naštetiti
7. poštivati principe nenasilne komunikacije u dijalogu s učenicima, u nastavnom procesu i izvan njega;
8. osigurati transparentnost i javnost te objektivnost ocjenjivanja, odnosno objektivno i valjano vrednovati učenička postignuća, poštujući osobnost svakog pojedinca;
9. poštovati dignitet svojih kolega;
10. poštovati obrazovne ciljeve i zadaće i standarde Škole;
11. uvažavati mišljenje i ocjene učenika o svojim kompetencijama poučavanja, radi unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa.

Neprihvatljive prakse u nastavi

Članak 15.

Učenicima je zabranjeno prepisivanje u postupcima vrednovanja rada. Učitelji ne smiju poticati na prepisivanje, omogućivati ga i tolerirati. Učiteljima nije dozvoljeno prisvajati rezultate rada djece (crteže, pisane sastavke) ili koristiti se njima izvan odgojno-obrazovnoga procesa i javnoga djelovanja Škole, bez odgovarajuće obavijesti roditeljima i pristanka djeteta.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 16.

Djelatnici Škole ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti. Obveza je djelatnika Škole otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 17.

Učitelji i nastavnici Škole trebaju izbjegavati sukobe interesa (uzrokovane, na primjer, obiteljskim odnosima, prijateljstvima i sl.).

Nedopustiv je bilo kakav oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika/prijatelja određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama jednakih ili boljih sposobnosti.

Transparentnost i povjerljivost

Članak 18.

Sva pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze djelatnika Škole trebaju biti precizni, jasni i dostupni svima. Svi djelatnici Škole trebaju se pridržavati načela transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).

Svi djelatnici Škole koji na temelju svojega položaja u Školi raspolažu povjerljivim podacima trebaju štiti tajnost takvih podataka. Povjerljivi podatci su proglašeni povjerljivima zakonom, općim aktima Škole ili odlukom nadležnog tijela.

Pravo i dužnost kontinuiranog usavršavanja i cijelo životnog obrazovanja

Članak 19.

Svi djelatnici Škole imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajavati na unapređivanju vlastitih profesionalnih kompetencija.

Profesionalno napredovanje

Članak 20.

Procjena profesionalnih kompetencija i uspješnosti u ostvarivanju profesionalnih obveza bilo kojega djelatnika Škole treba biti objektivna i nepristrana te utemeljena na unaprijed definiranim i transparentnim kriterijima.

Ako više kandidata u jednakom stupnju ispunjava postavljene profesionalne uvjete, prilikom zapošljavanja i unapređivanja treba uzeti u obzir i potrebu da se na primjeren način potaknu interesi ranjive socijalne skupine. Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnoga napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.

Javno nastupanje

Članak 21.

Škola će podupirati pravo učitelja na javno nastupanje i slobodu izražavanja što uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje vlastitih stavova i mišljenja u novinama, knjigama i časopisima i druge oblike djelovanja na dobrobit Škole. Kod javnih nastupa u kojima predstavlja Školu, učitelj može iznositi školska stajališta u skladu s dobivenim ovlastima i svojim stručnim znanjem.

Kod javnih nastupa u kojima učitelj ne predstavlja Školu, a koji su tematski povezani sa Školom, učitelj je dužan naglasiti da iznosi osobno gledište.

Odgovornost prema Školi

Članak 22.

Profesionalno djelovanje svih zaposlenika Škole trebaju pridonositi ostvarenju njezinih ciljeva i zadaća. Djelatnici Škole trebaju skrbiti o dobru i interesima Škole. U tom smislu ne odobrava se:

- 1) namjerno ometanje djelatnosti Škole;
- 2) nesavjestan odnos prema imovine Škole te onemogućavanje ili otežavanje ostalim djelatnicima Škole da se koriste tom imovinom;
- 3) upotreba školske imovine za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge izvanškolske svrhe bez posebnog odobrenja;
- 4) poticanje drugih djelatnika Škole na nepoštivanje školskih pravila;
- 5) namjerno predstavljanje osobnih stajališta kao službenoga stajališta Škole radi stjecanja osobne koristi;
- 6) korištenje imenom ili logotipom Škole za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam školskog autoriteta.

V. ETIČKO POVJERENSTVO

Članak 23.

Za praćenje primjene odredaba Etičkog kodeksa i ispunjavanje obveza iz Etičkog kodeksa u Školi se osniva etičko povjerenstvo.

Članak 24.

Etičko povjerenstvo ima predsjednika i dva člana koje imenuje ravnatelj uz suglasnost učiteljskog vijeća. Mandat etičkog povjerenstva traje dvije godine.

Članak 25.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom Škole pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa. Zahtjev za davanjem mišljenja mora biti određen, i mora točno i precizno opisati slijedeće:

- 1) načelno pitanje o kojem je riječ, i/ili
- 2) konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za sukladnost kojih se s načelima i pravilima Etičkog kodeksa traži mišljenje.

Uz zahtjev se mogu podnijeti relevantne isprave i materijal, kao i navodi o odredbama Etičkog kodeksa u vezi s kojima se osobito traži mišljenje.

Članak 26.

Na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka Etičko povjerenstvo donosi svoje mišljenje i dostavlja ga podnositelju zahtjeva. Pri donošenju mišljenja, nastoji se postići konsenzus svih članova povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi na temelju mišljenja većine članova povjerenstva. Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku 30 dana od primitka zahtjeva.

Mišljenje povjerenstva mora sadržavati sljedeće podatke:

- 1) opis zahtjeva i pitanja o kojima je povjerenstvo raspravljalo;
- 2) navode o načelima i pravilima etičkog kodeksa koje je u povodu zahtjeva povjerenstvo uzelo u obzir;
- 3) mišljenje povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu s Etičkim kodeksom;
- 4) razloge za mišljenje povjerenstva;

Mišljenje etičkog povjerenstva pridonosi tumačenju etičkog kodeksa i promicanju etičnog ponašanja u školi. Ono ne veže druga tijela i nije upravni akt.